

Vsebina kateheze: besedilo Vodila

»Vodilo svetega Frančiška Asiškega se običajno imenuje dokument, ki ga je odobril papež Honorij III. z bulo Solet annuere z dne 29. novembra 1223. V Vodilu odkrivamo Frančiškovo mentaliteto in veliko izrazov v prvi osebi ednine. V pomoč je bil kardinal Hugolin, ki je sam o tem zapisal, da je pomagal sv. Frančišku, kakor tudi drugi pravniki in bratje zbrani na kapitljih. Vodilo je edini Frančiškov spis, ki je potrjen od papeža, ostali njegovi spisi niso potrjeni« to so besede s katerimi je p. Robert zaključil katehezo o zgodovinskih okoliščinah v katerih je nastalo potrjeno Vodilo.

Vemo, da je potrjeno Vodilo tako rekoč tretji zapis dokumenta, ki ga je skušal sveti Frančišek zapustiti svojim bratom. V svojem prvem in dolgem zapisu Vodila iz leta 1221 je dal Frančišek brez omejitev duška svoji duši. To ni bil zakonodajni dokument, pač pa strasten poziv in izziv, naj se bratje odzovejo Božji ljubezni. Ignacijo Larranaga o nastajanju prvega besedila zapiše: »Ta, ki piše, ni zakonodajalec, je oče, ki poziva in se dotika najboljčutljivejših strun, ker hoče pripeljati brate k viteški in brezpogojni hoji za Kristusom Jezusom. Povsod po besedilu razmeče sporočila, ki prodirajo v globino. Njihov namen je prebuditi in sprostiti energijo, potrebno za odgovor Ljubezni.

Vodilo vsebuje 23 dolgih poglavij z več kakor sto svetopisemskimi navedki. Daje vtis zemeljske falange, polno je moči, prvobitno je in protislovno. Vanj je Frančišek vlil vse ideale, ki jih je gojil in ohranjal, začeni z bojem v Spoletu....V besedilu vztraja, prepričuje, prosi, joče, se navdušuje, pokleka, poljublja noge med rojenjem, razširja roke, da bi prepričal. Dolgi odlomki so napisani v kar najbolj ostrem tonu. Ponavlja se in postaja monoton, opušča in prestopa slovnična pravila in slogovne oblike. Preskoči pritiske predstojnikov in ne uporablja redakcijskih pravil, značilnih za zakonodajo. V to besedilo je sveti Frančišek izlil vso svojo dušo.«

In ob koncu maja 1221 se je zbral kapitelj, da bi potrdil besedilo Vodila preden bi bilo posredovano v pregled Svetemu sedežu. Pričakovanje je bilo veliko in lahko bi rekli, da prav tako veliko je bilo tudi nestrinjanje z napisanim. Kako naj bratje, ki se niso strinjali z napisanim, uredijo, da bo Frančišek preoblikoval besedilo, da bo vsebovalo jasen pravni slog in hkrati omilil svoj oster ton in svoje dokaj neizprosne zahteve? Zato so sklenili prenesti vprašanje Vodila na višjo raven in priporočiti kardinalu zaščitniku, da se osebno loti pogajanj s svetim Frančiškom. In tako se je zgodilo.

V Fonte Colombu začne Frančišek skupaj z bratom Leonom in učenim pravnikom Boniziem preoblikovati zapis Vodila. »Kardinal zaščitnik in nekaj preudarnih predstojnikov so mu dali natančne smernice, kako naj odstrani nekatere klavzule, okrni lirične izlive, omeji število svetopisemskih besedil in uporablja natančen in jasen pravni slog. Le malo ljudi je bilo tako nesposobnih napisati zakonodajno besedilo kakor Frančišek. Bil je pesnik in prerok in je torej potreboval življenjske prostore, da se je širil. Zdaj pa so ga zaustavljale tesne omejitve zakonodajnega besedila. Bilo je kakor bi hotel zapreti veter.«, pravi Larranaga. Po dveh mesecih dela se Frančišek s sodelavci vrne v Porciunkolo in izroči rokopis predstojnikom, da bi ga pregledali in dali svojo odobritev. Sam pa se odpravi v samotarsko bivališče – Carceri.

Toda slednji rokopis je izginil; je bil izgubljen. Tako se Frančišek še v tretje loti zapisa Vodila in s seboj v Fonte Colombo ponovno vzame brata Leona in brata Bonizia. Frančišku tako v tej divji in vzvišeni samoti, ob postu in molitvi, uspe sestaviti dokončno Vodilo, kjer je upošteval vse nasvete kardinala zaščitnika.

Vodilo je torej kratka in natančna zakonodaja, skupaj s predpisi in prepovedmi. Je štirikrat krajša od Vodila iz leta 1221. Vsebuje samo šest svetoписemskih besedil za razliko od prvega zapisa, v katerem jih je bilo več kakor sto.

Larranaga o poslednjem zapisu vodila pravi: » Občutek imamo, da je besedilo pri redakciji šlo skozi več rok, ki so ga popravljale, kajti njegov slog je dodelan in kanoničen. Izginil je ves lirični polet in dramatični pozivi, ki napolnjujejo Vodilo iz leta 1221.

Kar zadeva bistvo, se Frančišek ni umaknil. Absolutno uboštvo ostaja v veljavi. Bratje morajo biti mirni in ponižni in naj si ne dovolijo soditi druge. Normalno sredstvo, s katerim naj si zaslužijo za življenje, je še zmeraj delo in samo v primeru stiske se smejo bratje zateči k miloščini. V posesti naj nimajo ne hiše ne česa drugega. Uboštvo jih bo naredilo za brate, ker jih bo spodbujalo, da bodo drug drugemu razkrili svoje potrebe in bodo skrbeli drug za drugega, kakor mati skrbi za svojega sinčka.«

Maja leta 1223 je bil Frančišek navzoč na generalnem zborovanju v Porciunkuli in le nekaj mesecev po tistem se je odpravil v Rim in izročil dokument v roke Svetega sedeža. Precej hitro je torej 29. novembra leta 1223 Vodilo slovesno potrdil papež Honorij III. Od takrat je to kratko Vodilo uradna zakonodaja manjših bratov.

O vsebini in duhu vodila skozi njegovo nastajanje smo torej že spregovorili. Zdaj pa si oglejmo še čisto konkretno vsebino potrjenega Vodila.

Vodilo ima uvodni pozdrav in apostolski blagoslov škofa Honorija, ki se glasi:

Škof Honorij, služabnik božjih služabnikov. Ljubljenim sinovom, bratu Frančišku in drugim bratom iz reda manjših bratov, pozdrav in apostolski blagoslov. Apostolski sedež navadno ustreže pobožnim prošnjam in dobrotno ugodi poštenim željam prosilcev. Vaše pobožne prošnje, dragi sinovi v Gospodu, so nas nagnile, da vam tu napisano Vodilo vašega reda, ki ga je odobril naš prednik blagega spomina papež Inocenc, z apostolsko oblastjo potrdimo in s tem pismom sprejmemo v varstvo. To Vodilo je tako:

Nato sledi 12 delov oz. vsebinskih poudarkov, ki so natančno razloženi. Naslovi 12 vsebinskih poglavij so sledeči:

- I. V imenu Gospodovem se začne življenje manjših bratov
- II. Tisti, ki žele to življenje sprejeti, in kako jih je treba sprejemati
- III. Molitveno bogoslužje in post; kako naj bratje hodijo po svetu
- IV. Bratje naj ne sprejemajo denarja
- V. Način dela
- VI. Bratje naj si ničesar ne prilaščajo; nabiranje miloščine; bolni bratje
- VII. Pokora, ki naj se naloži bratom, če grešijo
- VIII. Volitve generalnega ministra tega bratstva in binkoštni kapitelj
- IX. Pridigarji
- X. Opominjanje in poboljševanje bratov

XI. Bratje naj ne hodijo v ženske samostane

XII. Tisti, ki bodo šli med Saracene in druge nevernike

Po razlagi 12 točke sledi zapis:

Prav nikomur torej ni dovoljeno te listine, ki smo jo potrdili, kršiti ali ji drzno nasprotovati. Če bi si pa kdo drznil in poskusil, naj ve, da si bo nakopal jezo vsemogočnega Boga in njegovih blaženih apostolov Petra in Pavla.

V Lateranu, dne 29. novembra, v osmem letu našega papeževanja (1223).

Frančiškovo poslanstvo do bratov se je s potrjenim Vodilom sklenilo, zdaj je moral dati samo še dober zgled in moliti zanje.

Predlogi za osebno delo ali v paru ali po skupinah:

Prva možnost:

Skupaj si ogledate priloženo PPS projekcijo, o vsebini Vodila in nato lahko vsak izpostavi eno stvar, ki mu je bila zanimiva ali ga je presenetila v Vodilu.

Druga možnost:

Besedilo Vodila natisnemo in razrežemo po vsebini na 12 delov. Glede na število udeležencev se razdelite tako, da bo ali vsak par dobil vsaj en del iz Vodila. Vzemite si 10 minut časa, da se v paru pogovorite o vsebini, ki je pred vami in izpostavita kakšno zanimivost oz. kaj ju je še posebej nagovorilo. Sledi skupinska podelitev: par, ki je imel prvi del Vodila začne s predstavitev vsebine (sledijo predstavitve po vrstnem redu poglavij iz Vodila) in nato predstavi še kakšno zanimivost oz. kaj ju je nagovorilo. Nekdo na tablo ali na plakat zapisuje zanimivosti, kaj je bilo nagovarjajočega in na koncu predstavitev vse skupaj povzame.

Tretja možnost:

*Skupaj si ogledate priloženo PPS projekcijo, o vsebini Vodila in nato vsak zase na list z napisom *Moje vodilo* (Priloga 2) napiše »svoje osebno vodilo« - kaj je tisto po čemer se sestra/brat ravna v svojem življenju.*

Za to delo naj bo predvidenih 10 minut dela, nato pa se glede na število razdelite v 2 ali tri ali več skupin po 5 sester/bratov, ki si naj med seboj izmenjajo vsebino njihovih vodil ter si na drugo stran lista dopišejo eno točko, misel, navodilo, spodbudo... od drugih sester/bratov, ki so z menoj v skupini. Od vseh drugih si torej izberem samo eno točko, misel, navodilo, spodbudo, ki jo bom dodal na seznam »osebnega vodila«.

Sledi skupinska podelitev (glede na čas, ki ga boste še imeli na razpolago - naredite po lastni presoji): ali predstavite samo eno stvar in sicer tisto, ki so jo prevzeli od drugih v svoje vodilo ali pa predstavite oboje: svoje vodilo in še tisto, kar sem prevzel od drugega.

Molitev ob koncu: TVOJ BLAGOSLOV (glej priloga 1)

MOJE VODILO

